

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Capvt I

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

lumen gloriae est intrinsecus pro Deo in productione visionis
beatificae, hoc intelligitur de lumine gloriae prout est habitus ele-
vatus prout habet rationem speciei suae principij ultimo
terminantis ad visionem beatificam. 65.

De illud intelligi de lumine gloriae prout est habitus
elevatus prout, quamvis doctrina potest aliquo modo intelligi esse
de lumine prout habet rationem speciei impressae, in quantum est quod
lumen, quod est species impressa Dei, ut instrumentum Dei, prout est species
ipsius representativa, sed quatenus idem lumen, quod est species Dei
impressa, a Deo productum est. Adde hoc etiam dicitur quod lumen
gloriae ut etiam intrinsecus gratiae sanctificantis, quod est quasi proprietas,
et radicalis naturae spirituales sine vita regnantis. nec obstat quod
lumen gloriae simul creatur esse instrumentum Dei, nam etiam gravitas
existens in lapide est instrumentum naturae lapidis, et simul aliquo modo
instrumentum generantis lapidem, ut docet Aristoteles et Peripatetici.

PARS III

De Objecto visionis beatificae.

CAPITULUM I

An visionem beatificam videantur omnia, quae sunt facta in Deo?

Supponendum est tanquam certum esse facta beatorum de facto
per visionem beatificam videre omnia, quae sunt facta in Deo,
nimirum eius essentiam, attributa, et personarum unitates. constat
ex definitione Concilii Florentini in littera unionis, ubi
definitum est Axioma eorum, quibus nihil purgandum superest,
intueri deum trinum et unum sicut est, &c. Condi-
tum potest definire ex multis scripturae locis, ut ex 3. Joan.
3. videlicet eum sicut est. Item ad Corinth. 13. videri nunc
per speculum in enigmate, &c. nunc cognosco ex parte, &c.
Psalm. 14. in illa die cognoscetis quod ego sum pater. et infra:
manifestabo ei mysterium. quae vera non essent nisi personae divi-
nae simul cum ceteris, et attributis viderentur, nec ex eo quod beati
non vident Deum oes, atque liberos Dei, nec oes creaturas, a quas
terminatur Dei omnia vel scia, potest inferri, quod non vident omnia,
quae sunt facta in Deo, nam tam atque liberi Dei quam eius omnia
est scia

et sic versans circa creaturas dicitur deo, nimirum in recto
infinitam Dei perfectionem quae est absoluta, in obliquo vero ter-
minacionem ad creaturam sive creaturam ipsam, ut infra condatibit,
beati. a. vident predictam perfectionem Deo intrinsecam, licet non
videant creaturas quas involunt actus liber Dei, eius dignitas
et sic; hoc igitur supposito illud dicunt quod remanet controuer-
sum an per absoluteam Dei potestatem fieri possit ut beatus videat creaturam
Dei non in visis attributis vel personalitatibus, sive ut videat aliquid
attributum non in visis attributis vel personalitatibus vel
creaturam, sive ut videat personalitates non in visis attributis
vel creaturam.

Aduertendum est pro solutioe huius controuersiae,
quando quaeritur an videntes Deum necessario videant omnia quae
sunt in Deo formaliter, ita ut nihil eorum quae formaliter sunt in Deo
possit videri quin videantur etiam reliqua omnia existentia in
Deo formaliter, in hoc illi dupliciter; primo ita ut nihil existens
in Deo formaliter sine reliquis videri possit per visionem quae sit
beatifica. Deo ita ut nihil eorum sine reliquis videri possit
per illam visionem, licet non beatificam.

Dicendum est nihil eorum, quae sunt in Deo formali-
ter, sine reliquis in Deo formaliter existentibus videri potest per visionem
quae sit beatifica. Pro hac propositione facit S. Thomas
qui hanc supponit Deum non potest videri nisi totum, si saltem debet
illud de visione beatifica, id est a. proxima. supponitur. In
2da. 2ae. 2ae. art. 7. ad 2. c. 2. lib. 3. contra gentiles cap. 58.
ad finem. 3. parte. 1. 3. art. 3. c. alibi, idem sentit Vasquez
diz. 4. 2. cap. 2. Suarez lib. 2. de attributis negatius Dei
cap. 22. c. 23. c. alibi quos habes quos Salas tom. 1. in 1mam
2da. tract. 2. disp. 4. sect. 2. c. 2. c. et contra alios ut
tunc est apud eundem Salas ibi.

Et contra: quod de modo visionis beatificae
est ut expleat et satiet appetitum et desiderium ipsius videntis, ut
visio, quae quis videt creaturam Dei sine attributis aut vnum attri-
butum sine altero aut creaturam sine personis vel contra, non est
huiusmodi. Et maior pars quod de modo beatitudinis formalis
suae quod idem est visionis beatificae est, ut tollat omnem afflictio-
nem et anxietatem, cuiusmodi est in desiderio, et appetitu qui
non satiatur. Minor pars quod si quis videt creaturam Dei sine
attributis vel personalitatibus diuinis aut contra, vel attributa
sine personalitatibus aut contra, vel vnum attributum Dei
sine

me altero, is n̄ videret distincte, Deum esse infinitum bonum 66.
vel infinitam affectionem, n̄ve n̄ diceretur an in Deo est
de bonum & ois affectio, p̄ meritum videri deinde erant cognos-
cere, & affligeretur vel est anxius ex eo q̄ huiusmodi desiderium
remaneret inextinguibilem.

Confirmatur eiusdem minoris probatio: q̄ de
ratiōe cuiuscunq̄ affectionis infinita ē ut identificet nisi oem
affectionem sibi n̄ oppositam & ut videatur perfectio infinita
prout ē infinita necessarium ē videre oem defectum cum
illa identificatam & si aliqua Dei affectio videatur n̄ a. reli-
qua talis visio n̄ erit visio affectionis infinita prout ē infi-
nita, ac prout n̄ poterit p̄thare appetitum videtis, & per
consequens n̄ erit visio beatifica.

2do p̄th. conclusio: q̄ cum visio beatifica ut ē
fōalis beatitudo sit intuitiva per se debet terminari ad sum-
mum bonum prout a parte rei ē in seipsa tam in existendo
quam in subistendo summe perfectum, atqui n̄ ē tale nisi prout
ē unum & unum n̄ve unum totale obiectu constitutum ex
ētra, attributis, & personalitatibz &.

Obijcies: personalitates divinae n̄ s̄t affectio &
si quis videret etiam Dei ē erg attributa n̄ visio personali-
tatis videret Deum prout ē infinita affectio, ac prout talis
visio est beatifica etiam per eam n̄ viderentur personalitates
divinae.

R̄ negando Ans. q̄ fōalis ratiō divinae ratiōis &
personalitatis ē quiddam ratiōis affectio, ut docent multi, quos re-
fert & sequitur Sicut de Trinitate disp. 39. sect. 2. & seqq. sed
principale sect. 6. q̄ etiam p̄th. q̄ implicat contradictionem
aliquid in Deo existens neg esse affectionem ex sua ratiōe. explicita
neg imperfectionem, nisi ē determinatum in singulari ē in-
dubitato p̄ abstracte a transcendentali affectione & imperfectione,
nam ratiō ē personalitas patris opini v. g. vel ē talis fōalitas
ut per eam trinitas melius h̄at cum ipsa quam cum ipsa,
vel n̄ ē talis. si dicatur primum & personalitas ē ratiō potiori-
tatis divinae ē affectionis, si vero dicatur 2dam nempe fōalita-
tis n̄ve ratiōis paternitatis aq̄ bene se haberet sicut ē h̄t cum
illa & huiusmodi personalitas ē ratiō ad nihil inserviret, ac
prout ē t̄t nullus, ac consequenter imperfectio, q̄ n̄ ē falsum,
quoniam ois fōalis ē explicita ratiō personalitatis sit affectio ultimis
complectens n̄ve affectionem, sed de hac re plura infra.

Obijcies

Obijes 2do: si ad visionem beatificam requiritur visio personarum, sequitur Patrem eternum habere suam beatitudinem eternam a filio & spiritu s. sed consequens e falsu & . R^o ad: ^{ma:} ~~pat:~~ sequitur Patrem eternum habere suam beatitudinem a filio & spiritu s. hoc e, accepere ab ipi suam beatitudinem nego, habere ab illis, id e, habere beatitudinem in ordine ad illos ut ad obitu partiale, & hoc modo concedo ~~ma:~~ ad curus distinctionem distinguo min. e nego consequentiam.

Obijes 3to: Deus clare, viz ut e in se summum bonum, e obitu beatificum & vna per quam videtur Deus non vna personis e vna beatifica, siquidem Deus p^rout e summum bonum n^o mutuit personalitates divinas, cum bonitas sit attributum peculiare Dei.

R^o si argu^o valet, probat etiam beatitudinem p^roe consistere, p^raeise in visione attributi infinite bonitatis Dei etiam p^raxiando ab cetera Dei & reliquis ei attributis necum personalitatibus. R^o 2da dicitur, quando dicitur Deum vnum ut e in se summum bonum e, obitu beatificum, tunc non summi boni intelligitur summum bonum n^o p^rout e attributum peculiare Dei sed p^rout e integritas cum p^rfectionum qua respicitur ad summum bonum infinite. p^rfectum ultra quod nihil aliud sit desiderabile, curritur, e ita Deus cum omnibus ip^s p^rfectionibus etiam relativis qua it in eo p^raliter.

Obijes 4to: si quis videret eternam Dei sine attributis & personis vel contra e, is videret Deum cum p^rolige- ret & Deo frueretur & cet^r beatus, nemo e. ut videre, Deum e, eo frui quia sit beatus & de ratione visionis beatificae n^o e ut per ipsam videntur oia qua it in Deo p^raliter.

R^o qui videret eternam Dei sine attributis vel personis aut contra e, is videret Deum secundum quod e imperfecte, concedo, simpliciter e p^rfecte nego. h^ois, simpliciter distinguendo consequens, nemo sit videri Deum p^rfecte, si n^o e beatus concedo nemo sit videre Deum imperfecto modo & n^o e beatus nego consequens videlicet possibile, sit ut cetera Dei videntur sine attributis vel personalitatibus aut contra e. ex his a. constat q^o si quis videret Deum imperfecto modo supradicto licet aliquo modo Deo frueretur, ea in n^o p^rect p^rfecta fruetur, sicut nec cet^r p^rfecta Dei visio ex qua illa videntur.

Obijes 5to: personalitates divinas habent rationem sicut dicitur respectu visionis beatificae & n^o pertinent ad obitu foale.

fiat beatificum & licet n̄ viderentur, adhuc visio estia Dei 67.
pat beatifica. Ans p̄t: q̄ personalitates n̄ mouent effectiue
ad visionem.

Re negado Ans, neg ex eo q̄ personalitates di-
vine n̄ possunt mouere effectiue illum creatum ad visionem
sui et inpro illas habere rationem obiecti d̄ari respectu visionis
beatificae, siquidem neg estia, neg ullam aliud attributum preter
omniam effectiue mouet illum creatum ad visionem sui, nec in
illa et obiectu d̄arium visionis, imo neg omnia per modum obiecti
mouet ad illam, ut constat ex supradictis.

Obicies 6to: si ad visionem beatificam necesse
est cognoscere oia que s̄t formaliter in Deo, sequeretur per visi-
onem beatificam cognosci Deas rerum omnium possibilitatum, siquidem
Deas rerum omnium possibilitatum s̄t formaliter in Deo, & consequenter
per eandem visionem deberent cognosci res oēs posibles, sed hoc e
falsum & ois repugnat.

Re d̄o: ma: sequeretur per visionem beati-
ficam cognosci Deas rerum omnium possibilitatum quoad illas q̄ eam
Dea dicunt in recto concedo, quoad id q̄ dicunt in obliquo nego
ma: ex eo vero q̄ per visionem beatificam, debeat cognosci in-
tuitiue totum id q̄ illa dicunt in recto, n̄ sequitur per visionem
beatificam debere cognosci ois res posibles, q̄ d̄o q̄ Dea d̄umque
rerum possibilitatum dicunt in recto nihil e aliud, ut infra constabit,
quam ipsa Dei spectio qua in se e aliquid ois independens e absolu-
tum ab oibz creaturis, ut infra ostendebitur, ac proinde ex eo q̄ per
visionem beatificam debeant cognosci oia, que s̄t formaliter in Deo, n̄ e
necesse ut cognoscantur oēs creaturae posibles.

Obicies 7mo: n̄ possunt videri oia que s̄t formaliter in
Deo nisi videantur, in particulari oia, que Deo s̄t facere, siquidem
in Deo formaliter e omnia, ac proinde pota facere Angelum, hominem,
leonem &c, imo et pota suscipi hunc Angelum in particulari e
illum, in particulari e, sed hoc repugnat & per visionem beatificam
n̄ possunt videri oia, que s̄t formaliter in Deo.

Re Deum pota facere Angelum hominem &c duo dicit,
alterum in recto nempe ipsam perfectionem infinitam & absolutam,
& alterum in obliquo nempe ipsum Angelum vel hominem n̄ implicat-
ionem &c, ac proinde qui dicit Deum necesse quidem e ut videat illud
q̄ dicit in recto Deum pota producere Angelum vel ois hominem &c, n̄
s̄t e necesse ut videat id q̄ Deum pota producere Angelum &c dicit
in obliquo, ac proinde per visionem beatificam n̄ cognoscantur res
ois

ogo potibiles, sed tm necessario cognoscitur qd in quod extra Deum
 n implicat Deus sit illud facere, sicut etiam per eandem, visionem
 n e necesse ut cognoscatur creatura exaltata vel potibiles quas
 Deus cognoscit, sed tm qd si prater Deum aliquid n implicat vel
 quantum e ea se sit illogibile, tunc n repugnat cognosci, Deo illius
 cognoscit.

Obijci vltio: si per visionem beatificam cognos-
 cerentur via que se foaliter in Deo, regent, Deum per illam com-
 prehendi, sed hoc implicat qd. Reg. pbi: qd tunc res comprehendit
 quando nihil eorum, que foaliter in ipso st, latet ipsam videntem.
 Re nego reg: quid a videndum sit ad probatorem con-
 stabit infra cap. 3. His absolutis ditionum e an de pria
 absoluta saltem n per visionem beatificam pot videri extra Deo
 n visis attributis vel personis gut contra, votum qd hac dignitate
 videtur pertinere etiam ad Philosophos, quatenus ipi de glia libet
 re, nati sunt querere: an illa id pot secundum vnam affectionem
 inquitivam cognosci ab eo qd virtutina cognoscatur secundum
 aliam licet a parte rei sit identificata, e ex altera parte de de-
 finendum quid de hac re sentiam, n parum temporis insumendum
 est, deo de hac re, ad alia Theologorum magis propria properamus.
 qui vult, videat Salas tom. j. in jman. dea tract. 2. disp. q. sect.
 2. e. 3. ubi duas oportet sententias fieri refert.

CAPIT. II.

An creatura in Deo a beatis videantur?

Anteriorum e quatio quatuor an creatura videantur in Deo
 a beatis, n eo dntion, an creatura secundum ee qd foaliter hnt
 in Deo, videantur in illo, nam cum ee creaturarum ee hnt fia-
 liter in Deo nihil aliud sit quam ipse Deus qui continet illas
 eminenter sicut ee illas producat, vel creat, secundum illas
 ee necessario videntes ab eo qui Deum videt, si quidem videre
 illas secundum illas ee nihil e aliud quam videre ipsum Deum.
 sensus igitur quatuor e: an creatura secundum ee qd hnt
 in seipis videntur a Deo videri pot in ipso Deo.

Anteriorum e rursus creaturas videri in Deo tunc
 in Verbo dupliciter sumi namq. causaliter e foaliter. causaliter
 videri in Deo e in Verbo creaturas, e illas videri per actum viden-
 nis sicut